

De Constitutivo Essentiæ divinæ.

61

ctionis oritur. Dicitur secundo ab Aseitate; quia hoc, quod est esse a se totum, imbibitur in quovis Dei attributo, propter quod aseitatem a ratione divinæ essentiæ Thomistæ excludunt; non sic autem ratio perfectissimi plena, & absoluta, ut in tercia probatione dicimus. Ulterius aseitas est talis ratio perfectissimi, ratio scilicet perfectissimi in ratione essendi; quæ quidem est ratio perfectissimi secundum quid, & in aliquo genere: non ergo est ratio perfectissimi plena, & in omni genere. Dicitur tertio ab infinitate radicali; quia etiam infinitas est ratio perfectissimi secundum quid, & in aliquo genere. Insuper, non est idem dicere perfectissimum, & infinitum; quatenus in Philosophicis probavimus, dari posse infinitum unum majus altero, etiam in eodem genere; non sic autem admitti potest perfectissimum unum majus altero in eodem genere; ut patet. Quod differat ab intellectione, non negatur.

Probatur III. In tantum Thomistæ a constitutivo essentiæ divinas aseitatem excludent, in quantum aseitas attributa omnia transcendent, & in ipsis imbibitur; & que enim dici valet; immensitas Dei est a se; æternitas Dei est a se; sic omnipotentia, misericordia, justitia, &c. sunt omnes a se; sed hæc ratio transcendentia in ratione perfectissimi absoluta simpliciter, & in omni genere non reperitur: ergo excludenda non est a constitutivo essentiæ divinæ. Ostenditur minor. Quavis enim omnipotentia in Deo sit perfectissima, sic immensitas, æternitas, justitia, &c. nihilominus neutra ex his est perfectissima simpliciter, & in omni genere; sed in genere tantum potentia, immensitas, æternitas, justitia, &c. adeoque secundum quid. Igitur in quovis attributo non reperiatur ratio perfectissimi simpliciter absolute plena, & in omni genere, quæ est essentia Dei; sed tantum ratio perfectissimi secundum quid, & in aliquo genere, quæ non est essentia Dei. Nec possunt Adversarii id ipsum etiam dicere de aseitate, asserendo nimisrum, quod etiam omnipotentia habet aseitatem in genere omnipotentia, sic immensitas, sic æternitas, &c. Non possunt quidem dicere; quia hoc, quod est esse a se, non quid diversum dicit in omnipotentia, ac in immensitate, in æternitate, in misericordia, &c. quia idem omnium est conceptus objectivus aseitatis; non sic vero in ratione perfectissimi; diversa enim hæc est in omnipotentia, ac

in sapientia, sicuti diversa est omnipotentia a sapientia. Unde sequitur, quod in omnipotencia totalis ratio aseitatis imbibitur, non vero totalis ratio perfectissimi. Probatur IV. ostendendo, tam attributorum collectionem, quam aseitatem, infinitatem radicalem, & actualem intellectualem, in quibus per Adversarios ponitur ratio constitutiva divinæ essentia, ex hac ratione perfectissimi plena simpliciter in omni genere, tanquam proprietates ab essentia, metaphysice quidem profluere, & emanare. Datur enim in Deo ratio perfectissimi absoluta simpliciter in omni genere: ergo datur in Deo talis, & talis ratio perfectissimi in particulari, & secundum quid sumpta; scilicet aseitatis, infinitatis radicalis, intellectuonis actualis, cæterorumque attributorum. Unde secundum hanc rationem possumus Deum definire, eo scilicet modo, quo imperfekte possumus: Est ens perfectissimum in omni genere absolute.

Arguunt Adversarii I. Multi Philosophi admittunt possibilem creaturam perfectissimam; & nos etiam in Philosophia, quum de Infinito ageremus, admisisimus: ergo ratio perfectissimi non est tantum propria Dei. Et quum Adversarii opponerent, creaturam illam esse divinam, nos respondebamus, minime; quia perfectissimum Dei est a se, perfectissimum vero creaturæ est ab alio, scilicet a Deo. En ergo, quod semper ad aseitatem configurimus, quando Deum volumus secernere ab omni eo, quod non est Deus. II. Hæc ratio perfectissimi vocetenus exponitur, quum mente sit inconcepibili; quid enim aliud præter cæteras perfectiones importat? Si aliud? Hoc aliud ergo continebit cæterorum attributorum perfectiones: ergo darentur multiplicatae perfectiones in Deo. Si nihil? Ergo coincidit cum sententia in prima conclusione refutata. III. Quando dicimus, rationem perfectissimi plenam constituere essentiam Dei, vel formalis ratio essentiæ cadit supra rationem perfectissimi solam, vel supra plenitudinem? Si primum? Hæc eadem in creaturis est etiam reperibilis. Si secundum? Ergo sententia in prima conclusione confutata resurgit. IV. Ipsa ratio perfectissimi est perfectio: ergo supra ipsam debet assignari alia ratio perfectissimi, ex qua illa oriatur; & supra hanc alia; & sic usque in infinitum. Dicitur enim a nobis, quod hæc ratio perfectissimi plena abstrahitur, & præscinditur, ab omnibus perfectionibus Dei: igitur, vel præscindetur